

APPLE Computer

Claudiu Soroiu

Compania Apple a avut o influență semnificativă asupra industriei tehnologiei informației. În acest articol vom încerca să prezentăm un scurt istoric al acestei firme, punctând evenimentele importante care au avut loc de-a lungul timpului.

Nașterea companiei

Compania *Apple* a fost creată de doi prieteni: *Steven Wozniak* și *Steven Jobs*. Ei s-au cunoscut în timpul liceului și aveau preocupări comune, amândoi fiind interesați de electronică și, datorită acestui fapt, erau marginalizați de colegi. După terminarea liceului au păstrat legătura, deși au renunțat la studii și s-au angajat la companii diferite (*Wozniak* la *Hewlett-Packard*, iar *Jobs* la *Atari*).

În 1976, după ce a lucrat o perioadă de timp ca *designer* de calculatoare, *Wozniak* a proiectat produsul care urma să devină *Apple I*. *Jobs* și-a dat seama că există mari șanse ca acest produs să fie profitabil și a insistat ca el și colegul său să încerce să îl vândă. Prin urmare, la 1 aprilie 1976 a fost creată compania *Apple Computer*.

Primele produse

Apple I nu a fost considerat un produs competitiv, iar compania nu a început să se dezvolte decât în 1977 când, în cadrul unei expoziții de calculatoare a fost lansat *Apple II*.

Acesta a fost primul calculator personal care avea o carcasă din plastic și folosea grafică în culori. Produsul a creat o impresie foarte bună, iar comenzile primite de *Apple* au crescut de câteva ori imediat după lansare.

O nouă creștere semnificativă a vânzărilor a avut loc la începutul anului 1978 când a fost lansat produsul *Apple Disk II*. Această unitate pentru dischete era cea mai ieftină și cea mai ușor de folosit dintre toate produsele similare disponibile în acel moment pe piață.

Creșterea vânzărilor a dus la dezvoltarea companiei și, în 1980, când a fost lansat *Apple III*, numărul angajaților a ajuns la câteva mii și au început vânzările în străinătate. *Apple* a angajat mai mulți *manager*-i experimentați și au apărut câțiva noi investitori care au devenit membri ai Consiliului de Administrație. Noii directori, mai în vârstă și mai conservatori, au avut grijă ca *Apple* să devină o "companie adevărată", lucru care i-a îngrijorat pe cei care erau angajați de mai mult timp.

În anul 1981 lucrurile s-au complicat: pe o piață saturată era destul de dificil să se mai comercializeze calculatoare... Datorită acestui fapt, *Apple* a fost nevoită să con-

cedieze 40 dintre angajați. În această perioadă *Wozniak* a fost rănit într-un accident de avion și *Jobs* a devenit *chairman* al companiei *Apple Computer*.

Plecarea lui Jobs

Jobs a început să dezvolte *Lisa*, un produs care urma să revoluționeze industria calculatoarelor. Din nefericire, el s-a dovedit a nu fi un bun *manager* de proiect și a fost eliminat de la conducerea acestuia de către *Mike Markkula*, care era președintele companiei și deținea majoritatea acțiunilor. *Jobs*, care deținea doar 11% din acțiuni, a preluat conducerea unui alt proiect: *Macintosh*.

În 1981 *IBM* a lansat pe piață primul său calculator personal. Datorită puterii financiare a acestei companii, *PC-ul* a ajuns să domine în scurt timp piața.

La începutul anului 1983, *Jobs* a insistat pe lângă *John Sculley* (președintele companiei *Pepsi-Cola*) în încercarea de a-l convinge să preia *Apple*. În aprilie, demersurile sale au dat rezultate și *Sculley* a devenit președinte și *CEO* al companiei *Apple*. *Jobs* credea că *Sculley* va ajuta *Apple* să se maturizeze, dar nu avea nici o idee despre întorsătura pe care o vor lua lucrurile.

Deși era un om de afaceri de succes, s-a dovedit destul de repede că *Sculley* nu știa prea multe despre industria calculatoarelor; imediat, s-au iscat certuri între el și *Jobs*.

Pe data de 22 ianuarie 1984, în timpul celei de-a treia reprize a *Super Bowl*-ului, *Apple* a lansat un spot publicitar de 60 de secunde în care prezenta produsul *Macintosh*. La început, vânzările au fost foarte mari, dar spre sfârșitul anului consumatorii nu au mai fost mulțumiți de acest produs, datorită cantității mici de memorie *RAM*.

Certurile dintre *Sculley* și *Jobs* s-au amplificat la începutul anului 1985. În luna mai *Jobs* a decis să încerce să preia compania. I-a stabilit lui *Sculley* o întâlnire de afaceri în *China* și a convocat Consiliul de Administrație în timp ce acesta era plecat. În ultimul moment *Sculley* a aflat de planul lui *Jobs* și a hotărât să se confrunte cu acesta. După o dispută aprigă între cei doi, Consiliul a votat în unanimitate în favoarea lui *Sculley*. *Jobs* a demisionat în aceeași zi, iar *Sculley* a rămas singur la conducerea companiei.

Perioada Sculley

John Sculley a devenit cu adevărat conducător al companiei în mai 1985. În următoarele câteva luni, a fost nevoit să concedieze o cincime dintre angajați. În scurt timp a fost anunțat primul trimestru financiar în care *Apple* a înregistrat pierderi.

În aceeași perioadă a început conflictul dintre *Sculley* și *Bill Gates*, datorită faptului că suprafața de operare *Microsoft Windows 1.0* avea o interfață grafică foarte asemănătoare cu cea a *Mac*-urilor. Până la urmă, *Gates* a fost convins să semneze un acord prin care *Windows 1.0* să nu folosească tehnologii *Mac*, dar în care nu se specifica nimic despre viitoarele versiuni *Windows*. Avocații *Microsoft* au avut grijă ca această companie să profite de situație și *Apple* și-a pierdut drepturile exclusive asupra design-ului său grafic.

Ieșirea din impas a fost datorată, în primul rând, lansării aproape simultane a produselor *LaserWriter* și *PageMaker*. Primul dintre aceste produse a fost prima imprimantă laser *PostScript* pentru *Mac*-uri, accesibilă ca preț, iar al doilea a fost unul dintre primele programe pentru tehnoredactare. Cele două lansări au făcut ca *Mac*-urile să devină soluția ideală pentru publicarea cu costuri reduse.

În 1987 a apărut *Mac II*, un calculator proiectat pentru a fi ușor expandabil. Acest produs a făcut ca *Macintosh* să devină o familie de calculatoare puternice și viabile.

În 1989 se părea că proiectul *Microsoft Windows* va fi un eșec și că *Mac*-urile vor domina și în următorul deceniu piața calculatoarelor. Nu a fost așa; în 1990 piața era saturată de clone *PC*, având cele mai diverse configurații, în timp ce *Apple* era singura companie care vindea *Mac*-uri.

În luna mai a apărut *Windows 3.0* care putea rula pe toate clonele *PC* disponibile pe piață. *Apple* se afla în dificultate.

Soluția imaginată de conducătorii companiei a fost de a licenția sistemul de operare *Mac OS*. A existat și propunerea de a porta sistemul de operare pe mașini care foloseau procesoare *Intel*. Ideea a fost abandonată atunci când *Michael Spindler*, unul dintre noii conducători ai companiei a afirmat că **e prea târziu pentru licențe**.

La sfârșitul anului 1991 *Apple* a lansat prima generație de produse *PowerBook* care s-au bucurat imediat de un important succes pe piață. Se lucra la un nou tip de calculator: *PDA (Personal Digital Assistant)*; *Apple* a dat noului produs denumirea *Newton*.

Sculley s-a arătat imediat interesat de acest produs și a grăbit lansarea, care a avut loc în august 1993. Prima generație de produse *Newton* folosea o tehnologie de recunoaștere a scrisului nu foarte performantă, iar volumul vânzărilor a fost sub așteptări.

Treptat, *Sculley* și-a pierdut interesul față de desfășurarea activităților companiei. Până la urmă, Consiliul de Administrație a decis că această stare de lucruri nu mai poate continua și i-a retras lui *Sculley* funcția de CEO al companiei. *Spindler* a devenit noul CEO, iar *Sculley* a rămas *chairman* pentru câteva luni după care a demisionat.

Decăderea

Spindler a fost, din aproape toate punctele de vedere, omul nepotrivit pentru funcția de CEO al companiei. Totuși, în cei doi ani și jumătate în care a condus *Apple*, au existat câteva realizări importante.

În 1994 a fost anunțată familia de produse *PowerMac*, primele calculatoare bazate pe cipul *PowerPC*, dezvoltat în colaborare cu *IBM* și *Motorola*. Procesorul *PowerPC* a permis calculatoarelor *PowerMac* să concureze cu calculatoarele care foloseau ultimele procesoare *Intel*. În multe cazuri produsele *Mac* erau mai performante decât cele oferite de concurență.

Spindler a reușit să vândă licențe *Mac OS* câtorva companii printre care se număra și *Power Computing*, unul dintre cei mai de succes producători de clone *Macintosh*. Mulți considerau că acordurile de licență erau prea restrictive, motiv pentru care doar câteva companii au cumpărat astfel de licențe.

Cea mai mare problemă cu care se confrunta *Apple* nu era vânzarea calculatoarelor, ci producerea lor. În iunie 1995 existau comenzi în valoare de un miliard de dolari, iar *Apple* nu avea la dispoziție componentele necesare. Problemele s-au agravat în momentul lansării sistemului de operare *Microsoft Windows 95* a cărui interfață grafică imita interfața *Mac* mai bine ca niciodată.

Cel mai important declin a avut loc în iarna 1995-96. Evaluând greșit cerințele pieței, *Apple* a favorizat produsele ieftine *Performas* față de *PowerMac*-uri. Astfel, *Apple* nu a înregistrat nici un profit și a încheiat trimestrul cu o pierdere de aproximativ 68 de milioane de dolari.

În ianuarie 1996 lui *Spindler* i s-a cerut să demisioneze din funcția de CEO și a fost înlocuit de *Gil Amelio*, fost președinte al companiei *National Semiconductor*.

Amelio a depus un efort susținut pentru ca *Apple* să fie din nou profitabilă, dar nu a avut succes. După 100 de zile de conducere, el a anunțat o mulțime de schimbări în structura companiei. Aceasta a fost împărțită în șapte departamente separate, fiecare dintre ele devenind responsabile pentru profiturile sau pierderile proprii.

Chiar dacă primul trimestru financiar al anului 1996 s-a încheiat cu pierderi în valoare de aproximativ 740 de milioane de dolari, în al doilea trimestru pierderile au fost de doar 33 de milioane de dolari, iar în al treilea trimestru compania a înregistrat profituri de 30 de milioane de dolari.

La sfârșitul anului, *Apple* a anunțat intenția de a achiziționa compania *NeXT* și revenirea lui *Steven Jobs* în cadrul companiei. Preluarea firmei *NeXT* a avut ca scop achiziționarea drepturilor asupra produsului *NeXTstep*, care va sta la baza următoarei generații a sistemului de operare *Apple: Rhapsody*.

Departamentul care se ocupa cu fabricarea produselor *Newton* a fost transformat în compania *Newton Inc.*, deținută integral de *Apple*.

În iulie 1997 *Gil Amelio* a demisionat în urma unui nou trimestru financiar încheiat cu pierderi. *Steven Jobs* a asigurat interimatul la conducerea companiei.

Revenirea

Prezența lui *Jobs* a fost simțită de îndată ce *NeXT* a fost achiziționat. Rolul lui *Jobs* a devenit evident. Fără *CEO* și cu cotația acțiunilor ajunsă la un nivel mai mic decât minimumul ultimilor cinci ani s-a ajuns în situația în care trebuiau luate o mulțime de decizii și s-a intrat într-o criză acută de timp. *Jobs* a început să facă schimbări majore în structura companiei, cele mai multe anunțuri surprinzătoare fiind date publicității în august 1997 la expoziția *Mac World* din *Boston*.

Jobs, care era acum *CEO* interimar al companiei, a prezentat viitoarea campanie publicitară agresivă pentru viitoarele *Mac*-uri și sistemul de operare *Rhapsody*. Au fost anunțați și membri unui Consiliu de Administrație format aproape în totalitate din persoane noi. Printre aceștia se număra *Larry Allison*, care avea funcția de *CEO* la compania *Oracle*. Cea mai surprinzătoare știre a fost ultima: *Jobs* a anunțat un acord cu *Microsoft*.

Pentru a elimina diferite clone a produselor sale, *Apple* a început să răscumpere licențele *Mac OS* acordate diferitelor companii cum ar fi *Power Computing*, *Motorola* și *IBM*. La 10 noiembrie 1997 a avut loc o nouă conferință de presă în care *Jobs* a anunțat noi modificări în strategia companiei *Apple*. Se vor vinde calculatoare direct fie prin intermediul *Web*-ului, fie prin intermediul telefonului. Au fost anunțate și două calculatoare *Apple* noi: *PowerMac G3* și *PowerBook G3*. Site-ul *The Apple Store* a avut un succes extraordinar și într-o săptămână a ajuns cel de-al treilea site *eCommerce* din lume.

La expoziția *Mac World*, desfășurată în ianuarie 1998 la *San Francisco*, *Jobs* a anunțat că ultimul trimestru a fost, după mult timp, unul profitabil, câștigurile companiei ridicându-se la suma de 44 de milioane de dolari. În aprilie *Jobs* a anunțat un nou trimestru profitabil cu câștiguri de 57 de milioane de dolari. La începutul lunii mai a fost anunțat un nou *PowerBook G3*, site-ul *Educational Apple Store* și un produs cu un design complet nou: *iMac*. Tot în luna mai a fost anunțat sistemul de operare *Mac OS X*.

În iulie 1998 a fost anunțat un al treilea trimestru consecutiv profitabil, de această dată veniturile fiind de 101 milioane de dolari. Valoarea acțiunilor a crescut foarte mult, *iMac* a devenit cel mai bine vândut calculator din *SUA*, iar vânzările au depășit cele mai optimiste previziuni. A fost anunțat un nou trimestru profitabil și astfel s-a încheiat un întreg an în care compania *Apple* nu a mai avut pierderi. La începutul anului următor s-a încheiat al cincilea trimestru profitabil pentru *Mac*.

În iulie 1999 a fost introdus un calculator portabil numit *iBook*. Câteva luni mai târziu a fost anunțat *PowerMac G4*, un nou calculator de birou. Acțiunile *Apple* au crescut de-a lungul verii, iar la mijlocul lunii septembrie au ajuns la valoarea maximă din toate timpurile.

Ultima perioadă

În ianuarie 2000, la *Mac World Expo* din *San Francisco*, *Jobs* a prezentat noua strategie *Internet* a companiei: o su-

ită de aplicații *Internet* disponibile doar în variante *Mac* și cunoscute sub numele de *iTools*. *Jobs* a anunțat intenția de elimina termenul "interimar" din titulatura funcției sale și a devenit *CEO* al companiei. Volumul și valoarea vânzărilor au continuat să crească, ceea ce a dus la o nouă creștere a valorii acțiunilor. În iulie 2000, *Apple* a anunțat o nouă familie de calculatoare numită *PowerMac G4 Cube*. Introducerea acestui produs a fost cel mai mare risc pe care și l-a asumat *Jobs* de la lansarea *iMac*. S-a dovedit că acest produs a fost un eșec total.

A doua jumătate a anului 2000 a fost o perioadă dificilă pentru *Apple*. Scăderea vânzărilor, combinată cu o înțelegere greșită a nevoilor consumatorilor a avut ca urmare un trimestru neprofitabil pentru *Apple*, după 3 ani. Unul dintre factorii acestui declin a fost *G4 Cube*, care s-a vândut într-un număr mic, în primul rând datorită prețului mare comparativ cu celelalte produse *Apple*. Un alt factor a fost decizia de a include *drive*-uri *DVD-ROM* în locul *drive*-urilor *CD-RW*. Astfel, *Apple* a ratat oportunitatea de a vinde produse clienților care doreau să aibă posibilitatea de a-și inscripționa propriile *CD*-uri. Rezolvarea acestor probleme a început la sfârșitul anilor 2000, când au fost reduse prețurile pentru întreaga linie de produse *PowerMac*. Următorul pas a fost realizat în ianuarie 2001, când *Apple* a introdus o nouă linie de produse *PowerMac* în care clienții puteau opta fie pentru o unitate *CD-RW*, fie pentru noua unitate *SuperDrive*, un dispozitiv capabil să citească și să inscripționeze atât *CD*-uri cât și *DVD*-uri. Au fost anunțate două noi aplicații: *iDVD* și *iTunes*. Aceasta din urmă permiteau utilizatorilor să creeze și să asculte melodii în format *MP3* și apoi să le inscripționeze pe *CD*-uri.

Toate acestea făceau parte dintr-o nouă strategie a companiei, dezvoltată datorită importanței regres al industriei tehnologice.

În mai 2001, *Jobs* a anunțat intenția companiei de a deschide un lanț de magazine pe întreg teritoriul *Statelor Unite*, în care nu se vindeau numai produse *Apple*, ci și alte dispozitive cum ar fi: *player*-e *MP3*, camere video și digitale, *PDA*-uri etc. Linia *iBook* a fost modificată, produsele împrumutând o mare parte a design-ului *PowerBook G4*. În iulie au fost actualizate liniile de produse *iMac* și *G4* și a fost suspendată producția pentru *G4 Cube*.

În toamna anului 2001 au fost revizuite liniile *PowerBook G4* și *iBook*, produsele *iBook* fiind foarte bine vândute în timpul verii. La sfârșitul lunii octombrie *Apple* a anunțat primul său produs din ultimii ani care nu era un calculator. Acesta se numește *iPod* și este un mic *player* digital de muzică, ce include și un disc hard. Acest produs se confruntă cu aceleași dificultăți ca și *G4 Cube*: a fost favorizat stilul și nu prețul. Este ultimul risc important asumat de *Apple*.

Bibliografie

• www.apple-history.com

Claudiu Soroiu este redactor *GInfo* și poate fi contactat prin e-mail la adresa csoroiu@yahoo.com.